

Skogen räcker till

Lantbruksuniversitetets bioenergiutredning blev klar i juni. Det var förra sommaren som regeringen gav SLU i uppdrag att utreda bioenergin. Bakgrunden var att företrädare för skogsbolagen började larma om att uttaget av biobränsle hotade tillgången på råvara för skogsindustrin. SLU har haft relativt kort tid på sig för sin utredning. Den är nu ute på remiss, och Svebio ska ge ett svar senast 15 oktober. Utredningen kan läsas på www.svak.slu.se, skogs fakultetens hemsida.

Ett nytt angreppssätt

Utredningen har valt att ställa frågan om tillgången på bioenergi på ett annorlunda sätt än tidigare. Medan debatten ofta handlat om hur mycket bioenergi det maximalt går att producera i Sverige (potentialen, "taket"), vill utredningen istället fokusera på vad som händer under de kommande 15 - 20 åren, hur marknaden kan komma att utvecklas och vilken konsekvens detta får för skogsbruket.

Huvudslutsatsen är att utbyggnaden av fjärrvärme och kraftvärme kommer att kunna tillgodoses inom ramen för ett skogsbruk av dagens snitt.

Det uppkommer ingen "brist" på skogsråvara. Däremot blir det en annan kvantitativ fördelning mellan de olika sortimenten. Andelen biobränsle ökar. Och prisnivån stiger på samtliga sortiment. Vinnare är i första hand skogsägarna.

Inga stimulanser

Utredarna räknar med att skogsbrukets aktörer handlar ekonomiskt rationellt. De högre priserna på biobränsle leder till ett ökat uttag ur skogen. Utredningen anser inte att det behövs några särskilda stimulansåtgärder för att t ex stimulera röjningar och gallringar. Den effekten kommer ändå.

I ett längre perspektiv kan det bli kraftigt ökad efterfrågan när man vill producera mer el av biobränsle och tillverka drivmedel av skogsråvara. För att då klara efterfrågan kan det krävas energiodling: energiskog, lövträdsodling och intensivodling av gran.

Man kan beklaga att utredningen lite väl mycket betonat konkurrensen om råvaran mellan olika användningsområden (såga, koka, bränna och destillera), och ganska lite betonat de positiva synergieffekterna (t ex att ökad röjning och gallring både ger ökad produktion av bioenergi och högre samlad skogsproduktion).

Vi återkommer med mer synpunkter på utredningen i samband med att vi redovisar Svebios remissvar.

Fakta om bioenergins betydelse

Bioenergiutredningen redovisar mängder av siffror om bioenergins betydelse idag.

- Bioenergin har fått en allt mer betydande roll i det svenska energisystemet under de gångna 25 åren.
- Allra mest har användningen av bioenergi ökat inom fjärrvärmen, från 1,6 TWh 1980 till 35,5 TWh 2002, dvs mer än 20-dubbling på drygt 20 år.
- Sverige har den högsta andelen förnybar energi av alla EU:s länder, och ligger tillsammans med Finland i topp när det gäller biobränslen per capita.
- Bioenergin svarade 2002 för 23,5 procent av energianvändningen

i Sverige (slutanvändning enligt Energimyndighetens statistik, borträknat distributionsförluster, spillvärme mm).

- Utredningen har i första hand ägnat sig åt trädbränsle, som gav 48,8 TWh 2002. Övriga biobränslen är massaindustrins lutar, avfall, torv och åkerbränslen. Av trädbränslet gick 19 TWh till storskalig värmeproduktion (värmeverk, gruppcentraler mm), 10,5 TWh till småhusuppvärmning, 13,1 TWh förbrukades i industrin och 6,2 TWh användes för elproduktion.

- Utredarna citerar en långsiktig prognos för bioenergianvändningen från Energimyndigheten (Syntesrapport ER 13:2003) som anger totalt 184 TWh, varav 35 TWh för elproduktion. Energimyndigheten redovisade i våras en preliminär siffra för bioenergin 2003 på 105 TWh, en ökning med 7 TWh från året innan.

- Lantbruksuniversitetet står kvar vid de bedömningar som tidigare gjorts av tillgången på skogsbränsle. Här räknar man med 45,5 TWh grot, 23,3 TWh direkta bränsleavverkningar och 25,5 TWh biprodukter mm, totalt 94,3 TWh. Till det kommer 45 TWh lutar, omkring 15 TWh avfall, 5 TWh torv och åkerbränslen, som utredningen inte har uppskattat kvantitativt.

Två nya medarbetare på Svebio

Under sommaren har Svebio fått två nya medarbetare. Bakgrunden är att Fredrik Lagergren slutat, och nu arbetar på Ikea, och att Sun Biney är barnledig.

Johan Vinterbäck, 45, är skoglig doktor och kommer närmast från Sveriges Lantbruksuniversitet, där han som forskare arbetat med bioenergifrågor. Han doktorerade 2000 på en avhandling om pellets, med fokus på villamarknaden. Han var också engagerad i den internationella konferensen Pellets 2002. Han har även arbetat med internationella projekt, t ex EU-projekt kring pellets och bioenergiutbildning i Kina. På Svebio ska han arbeta med EU-projekt och andra internationella kontakter och med PiR, Pelletsindustrins Riksförbund.

Jakob Hirsmark, 27, är jägmästare med specialisering på biobränsle, och kommer närmast från Sveaskog. Han gjorde som examensarbete en svensk landsrapport om pelletsmarknaden för ett EU-projekt. På Sveaskog har han arbetat med biobränslefrågor, bl a askåterföring, ett arbete som han redovisade på World Bioenergy 2004. På Svebio kommer Jakob att arbeta med trädbränslefrågor och med utbildningsfrågor.

Johan Vinterbäck och Jakob Hirsmark har börjat arbeta på Svebio.